

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pòli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 40 kr., za pol leta 1 fl. 50 kr., za četert leta 55 kr.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 40., za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 10 kr.

V Ljubljani v sredo 27. januarija 1858.

Gospodarske skušnje.

(Da krompir v kleti kalí ne poganja). Gospod A. Aman v Zitterhofu pripoveduje, da se dá na dvojno vižo napraviti, da krompir v kleti kalí ne poganja in sicer:

Pervič se mora klet (kelder) tako dobro zaperati, da ne more nikakor pomladanski zrak va-njo zahajati. Drugič pa ne gré krompirja o spomladanskem času vedno na kupu skupej pušati, ampak se mora večkrat na manjši kupe premetati, in vsaki teden saj enkrat preložiti. Kdor s krompirjem tako ravna, mu gotovo ne bo močno ali pa nič pre-rašal in kalí poganjal. Agron. Ztg.

(Hroščeve ali kebrove čerwe zmanjšati). Po naznanilu Th. van der Boom v Belgii se napravijo na več krajih po vertu, posebno pa po zelnikih, nizki kupčki čistega in frišnega kravjeka, okoli 3 do 4 pavce visoki, ki se dvé tretjini visoko z zemljo zasujejo. Gotovo bodo hrošči take kupčke o svojem letanji zasledili in v njih jajca zalegli. Prec ko hrošči letati nehajo, se gnojni kupci odgernejo in v gnojno mlako ali lužnico pomečejo, v kateri zalega gotovo konec vzame. Landw. Ctrbl.

(Da živina raji jé). Kislica (rumex acetosa), ktera se skoraj na vsakem travniku nahaja, je, kakor skušnje razodevajo, dobra klaja za konje, govejo živino in ovce, jim požerljivost povikša in zraven tega pa tudi živini krí čisti. Kislica je za kermo še bolja, ako se požanje preden v cvetje gré; tudi gorša je sirova, kakor suha.

(Terte cepiti). Tega dela se vinorejci na Francoz-kem od leta do leta bolj poprijemljejo, donaša jim pa tudi vedno večje dobičke. Sicer so v poprejšnih časih terte tudi pridno sadili, in ktera se jim ni po volji obnašala, so jo kmali iz zemlje vergli in drugo posadili na nje mesto. Pri tem delu se pa preveč časa zanemari in veliko grojzdja zapravi, česar se pri cepljenih tertah nikoli ne pogreša, ker večidel že v prvem letu rodé, če se jim nastavljeni grojzdi o pravem času ne oberó, kar bi terti gotovo jako škodovalo. Če se pozne plemena na z g o d n j e terte cepijo, bo grojzdje gotovo popred zrelo; po tem takem si napravijo po cepljenji bogato in lepo grojzdno letino pozneje zrelega grojzdja. Ravno tako se, kakor skušnje kažejo, tudi grojzdje množi, ker cepljene terte raje rodé kakor necepljene, in kakor hitro postarana terta ne rodi več rada, se po cepljenji pomladi, da začne zopet bogateje roditi.

Dr. Lüdersdorf kmet. letopis.

Gospodinjam še nekaj zastran kokošarstva.

V prvem sestavku smo obljubili povedati in sredstva naznaniti, kako se mora ravnati, da se jajca poprej izvalé, če še nobena kokla ne sedi.

To se dá na dve viži storiti:

1. Če se druga kokošam enaka perutnina valiti privadi ali pa valiti primora.

2. Z valivnicami ali mašinami, v katerih se dajo jajca umetno valiti.

H kuretnini, ktera se dá lahko privaditi, da na jajcah sedi in valí, prištevamo sledečo, namreč:

a) Puro. Pure se dajo na več viž primorati, da na jajcih sedé in valé; naj navadniši sredstvo je, če se jim v žganji namočena pšenica zobati daje, toda pri tem zobanji je treba paziti, da se pšenica v preveč hudem in močnem žganji ne namaka, sicer bi mogla uboga žival poginiti. — Drugo tudi zanesljivo sredstvo je pa tole: Pura se nasadí v kak s senom napolnjen oboj, tako, da se v njem ne more obračati in sukati na vse strani; položi se ji na herbet plošč, pa ne prevelik in pretežak, da bi se žival pod njim ganiti ne mogla, če bi se ravno hotla, in oboj naj se postavi v kako tamno shrambo. Že drugi dan se zná puri plošč s herbta vzeti, sedela bo rada na jajcih, kakor da bi bila prava kokla.

b) Kohinhinsko kokoš. Od kar so se kokoši iz Kohinhine v naše kraje vpeljale, se je od njih posebnosti in koristi sèmtertjé že veliko pisalo, pa vse, kar se je od njih govorilo in pripovedovalo, se ni poterdilo; vendar le imajo kohinhinske kokoši dobre lastnosti, in ena najgorših je, da skorej celo leto valé, kar ni ravno vsaki gospodinji prav po volji, nekteri je pa prav všeč, da ima večkrat v letu piščancov za prodaj; le to napako ima kohinhinska kokla, da mlade piščeta kmali popustí, ker z nesenjem jajc dolgo ne preneha.

c) Kopune. Ti ubogi trapi se dajo celó premotiti in pregovoriti, da mislijo, da so res kokoši; da! še blagodušniši so od kokoš, ktere, kakor je znano, nikakor ne terpé piščeta, ktero ni iz njih gnjezda; med tem je pa kopun tudi ošabniši kakor pute, večji ko je njegova družina, naj je on jajca izlegel ali ne, bolj je vesel in bolj med njo pokonci hodi.

Kopuni se navadijo, da ležejo, ravno tako kakor smo gori od pur povedali. Posebno lepo se kopuni obnašajo, kader mladino okrog vodijo. Privadijo se pa tako le:

Kopuni se denejo v precej globoke pri tem pa voske sode, kteri se z dilicami pokrijejo, da so bolj tamni, in tako se mora kopun samec kaka dva dni v sodu imeti. Če se je kopun na to vižo samote naveličal, se mu daste dvé ali tri piške, ktere so že precej odrastle, v sod; ravno tako se mora tudi zobanja za mladino kakor tudi za kopuna v sod potresti. Če jame piščeta kavšati, se mora še kaka dva ali tri dni v samoto vtakniti, dokler piščancem nič zalega več ne prizadene. Po tem se mu dá vedno več piščet v jetnišnico. In pri tem se kopun sčasoma privadi, da je prav verl oskerbnik in voditelj mladih piščet; vzame jih kakor kokla pod svoje peruti, ako zavetja zoper mraz išejo; pelje jih tjé, kjer kaj zobanja dobijo, in koka ravno tako kakor prava kokla, jih skup kliče in vabi, če so se razkropile in če je on tù ali tam na kako zerno naletel ali skopca zasledil, ki rad kuretnino napada.

Res je, da kopun od začetka en par piščet pokončá, toda poterpljenje se mora z njim imeti, dokler se koklariti privadi, potem mu bo k navadi, ktere ne bo nikdar več opustil, in nikoli se ne bo med piščeti koklariti več nave-